

Odborná spôsobilosť projektantov alebo konštruktérov elektrických vyhradených technických zariadení

1. júla 2006 nadobudol účinnosť zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Zákon zaviedol povinnosť pre fyzické osoby, ktoré vykonávajú určené činnosti upravené predpismi BOZP a vlastnia osvedčenia, absolvovať každých päť rokov aktualizáciu odbornú prípravu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, v opačnom prípade osvedčenia stratia platnosť. Zákon stanovil termín 30. 4. 2008, do ktorého sa museli aktualizáciu odborné prípravy absolvovať prvýkrát pre osvedčenia vydané pred 30. 6. 2006, inak tieto osvedčenia stratili platnosť.

Zákon splnomocnil Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny na vypracovanie podrobností týkajúcich sa požiadaviek a rozsahu výchovnej a vzdelávacej činnosti, projektu výchovy a vzdelávania, vedenia predpísanej dokumentácie a overovania znalostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti. Týmto predpisom je vyhláška č. 356/2007 Z. z., ktorá odbornú spôsobilosť elektrotechnikov rieši v prílohe č. 6, ale elektrotechnik – špecialista na projektovanie alebo konštruovanie sa tam nespomína a namiesto elektrotechnika – špecialistu na vykonávanie odborných prehliadok a odborných skúšok vyhláška rieši odbornú spôsobilosť revízneho technika elektrického vyhradeného technického zariadenia.

V zmysle splnomocnenia v zákone č. 124/2006 Z. z. vydalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny aj novú vyhlášku č. 508/2009 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 1. 1. 2010 a nahradila vyhlášku č. 718/2002 Z. z. V tejto vyhláške sa opäť zavádza pojem revízny technik, ktorý bol v národnej legislatíve pred rokom 1996 a opätovne bol uvedený do praxe zákonom č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a spomínanou vyhláškou č. 356/2007 Z. z. Elektrotechnik – špecialista na projektovanie alebo konštruovanie elektrického vyhradeného technického zariadenia bol z vyhlášky vypustený. Odborná spôsobilosť osôb, ktoré môžu

projektovať alebo konštruovať elektrické zariadenia, sa po viac ako 30 rokoch už podľa tejto novej vyhlášky od 1. 1. 2010 nevyžaduje.

Pri schvaľovaní tejto vyhlášky sa brala do úvahy aj skutočnosť, že elektrické vyhradené technické zariadenia boli jediné zo všetkých vyhradených technických zariadení, ktorých projektanti a konštruktéri museli preukazovať svoju odbornú spôsobilosť osvedčením. Táto skutočnosť vychádzala z viac ako 30-ročnej národnej tradície, ale postupne silneli hlasy za jej zrušenie. Projektant alebo konštruktér akéhokoľvek vyhradeného technického zariadenia vytvára dielo, ktoré sa dá v zmysle zákona č. 294/1999 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú chybným výrobkom považovať za výrobok. Výrobkom podľa tohto zákona je totiž každá hnutelná vec, ktorá bola vyrobená, vyťažená alebo inak získaná, bez ohľadu na stupeň jej spracovania a ktorá je určená na uvedenie do obehu. Výrobkom podľa tohto zákona je aj hnutelná vec, ktorá je súčasťou alebo príslušenstvom inej hnutelnej alebo nehnuteľnej veci.

V rokovaniach o znení vyhlášky sa do úvahy zobrala aj skutočnosť, že v konečnom dôsledku zodpovedá za bezpečnosť vyhradeného technického zariadenia jeho dodávateľ (a po jeho uvedení do prevádzky aj jeho prevádzkovateľ) a je na ich zmluvných vzťahoch, ako si zabezpečia projekčnú alebo konštrukčnú činnosť.

Čo sa týka platnosti doteraz vydaných osvedčení, podľa § 24 ods. 1 vyhlášky č. 718/2002 Z. z. je potrebné si uvedomiť, že v zmysle § 39 ods. 5 zákona č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov bolo povinnosťou držiteľov osvedčení vydaných do 30. 6. 2006, teda aj uvedených osvedčení elektrotechnikov – špecialistov na projektovanie a konštruovanie, absolvovať aktualizáciu odbornú prípravu podľa § 16 ods. 4 zákona, inak osvedčenia stratili platnosť najneskôr 30. 4. 2008. Podľa § 16 ods. 4 je držiteľ osvedčenia zároveň povinný absolvovať každých 5 rokov aktualizáciu odbornú

prípravu, inak v zmysle § 16 ods. 7 jeho osvedčenie tiež stratí platnosť.

Vyhláška č. 356/2007 Z. z., ktorou sa okrem iného ustanovujú aj podrobnosti týkajúce sa požiadaviek a rozsahu výchovnej a vzdelávacej činnosti elektrotechnikov, už tiež nerieši výchovu a vzdelávanie projektantov alebo konštruktérov elektrických vyhradených technických zariadení, ani ich aktualizáciu odbornú prípravu, takže predĺženie platnosti osvedčení elektrotechnikov – špecialistov na projektovanie alebo konštruovanie nebolo možné a tieto osvedčenia stratili platnosť 30. 4. 2008. Osvedčenia vydané po tomto termíne stratia tiež platnosť po piatich rokoch od vydania, keďže držiteľia týchto osvedčení si ju nebudú môcť z rovnakého dôvodu aktualizáciu prípravou predĺžiť.

Od zavedenia vyhlášky č. 356/2007 Z. z. do praxe sa na Technickú inšpekciu, a. s., často obracajú projektanti alebo konštruktéri elektrických vyhradených technických zariadení s otázkami, ako budú môcť v budúcnosti deklarováť svoju odbornú spôsobilosť.

Pre tých, ktorí chcú aj naďalej dobrovoľne deklarováť svoju odbornú spôsobilosť na projektovanie alebo konštruovanie elektrických vyhradených technických zariadení ponúka Technická inšpekcia, a. s., možnosť získania takéhoto osvedčenia uplatnením svojho produktu ako akreditovaného certifikačného orgánu osôb.

Záujemca môže po overení vedomostí získať medzinárodný personálny certifikát podľa STN EN ISO/IEC 17024. Tento certifikát potvrdzuje, že jeho držiteľ je odborne spôsobilý vykonávať projektovanie alebo konštruovanie elektrických vyhradených technických zariadení v uvedenom rozsahu. Certifikát sa vydáva na 5 rokov a počas tohto obdobia sa vykoná minimálne jeden dohľad, napr. posúdením vytvoreného projektu držiteľom osvedčenia a pod. Dohľadom sa preveruje, či držiteľ osvedčenia aj naďalej dodržiava podmienky činnosti uvedenej na certifikáte. Po piatich rokoch môže držiteľ certifikátu požiadať o recertifikáciu a vydanie nového certifikátu.

Až prax v budúcnosti a rozbor prevádzkových nehôd, havárií, pracovných úrazov a poznatkov inšpektorátov práce ukáže, či bolo rozhodnutie nevyžadovať povinne odbornú spôsobilosť projektantov alebo konštruktérov elektrických vyhradených technických zariadení v národnej legislatíve rozumným rozhodnutím alebo nie.

Treba tiež upozorniť, že vo vyhláške č. 508/2009 Z. z. ostalo aj naďalej ustanovenie zavedené v súlade s preventívnymi opatreniami zákona č. 124/2006 Z. z. v predvýrobnej etape. Obsahuje povinnosť vyrábať, na mieste budúcej prevádzky montovať a rekonštruovať elektrické vyhradené technické zariadenie skupiny A iba podľa konštrukčnej alebo projektovej dokumentácie, ktorej súlad s bezpečnostno-technickými požiadavkami odborne posúdila oprávnená právnická osoba, ktorou je aj Technická inšpekcia, a. s.

Spracované podľa informácií uverejnených na internetovej stránke Technickej inšpekcie SR.